

POLITICA DE COEZIUNE - UN PILON ESENȚIAL PENTRU ATINGEREA OBIECTIVELOR STRATEGIEI EUROPA 2020

Andreea DRĂGOI

Rezumat

Încă de la crearea sa, prin constituirea în 1958 a celor două Fonduri sectoriale - Fondul Social European (FSE) și Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA), Politica de Coeziune a avut rolul unui mecanism de plăți, de redistribuire a contribuțiilor bugetare ale statelor membre, pentru reducerea disparităților de dezvoltare regională între acestea. Principalele elemente abordate în cadrul prezentului articol sunt obiectivele actuale ale Politicii de Coeziune, evoluția alocărilor bugetare, precum și reforma acestei politici comune. Lucrarea noastră își propune, de asemenea, o analiză comparativă între obiectivele noului cadru de finanțare al Politicii de Coeziune în perioada 2014- 2020 și cele ale alocărilor financiare în perioada 2007-2013, cu accent asupra „lecțiilor învățate” și asupra congruenței obiectivelor acestei politici comune cu cele ale Strategiei Europa 2020.

Cuvinte cheie: Politica de Coeziune, disparități regionale, Strategia Europa 2020

Clasificare JEL: O, O11, P, P25, R, R10

1. Politica de Coeziune: definiție, scurt istoric al etapelor de dezvoltare, obiective actuale

În prezent, deși Uniunea Europeană este una dintre cele mai prospere și competitive zone din lume din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare economică, autoritățile comunitare se confruntă cu disparități privind prosperitatea și productivitatea dintre statele membre și regiunile acestora. În literatura de specialitate (Monfort, 2008) se apreciază că, pentru a soluționa aceste probleme, Politica de Coeziune a fost concepută ca un instrument ce cuprinde toate acțiunile Uniunii Europene care vizează realizarea dezvoltării economice armonioase și echilibrate în întreg spațiul comunitar. În condițiile în care extinderile succesive ale UE (cea din 2004 și cea din 2007, în special) au adus provocări fără precedent pentru competitivitatea și coeziunea internă a Uniunii Europene, unii analiști (Artobolevskiy, 1997) au arătat că obiectivul pe termen lung al Politicii de Coeziune îl reprezintă creșterea competitivității Uniunii Europene prin promovarea reducerii disparităților de dezvoltare, a egalității șanselor și a dezvoltării durabile. Politica de Coeziune a Uniunii Europene este o politică axată pe solidaritate, scopul său reprezentându-l crearea de locuri de muncă și creșterea nivelului competitivității, oferirea de sprijin regiunilor mai puțin dezvoltate, precum și a celor care se confruntă cu dificultăți structurale. Pe parcursul existenței sale, Politica de Coeziune a cunoscut o serie de reforme și redirecționări ale obiectivelor sale (vezi Figura 1) toate vizând dezvoltarea armonioasă a regiunilor din spațiul comunitar prin reducerea decalajelor existente și crearea de noi oportunități, mai ales în regiunile defavorizate ale UE.

Figura 1: Etape istorice ale Politicii de Coeziune în UE

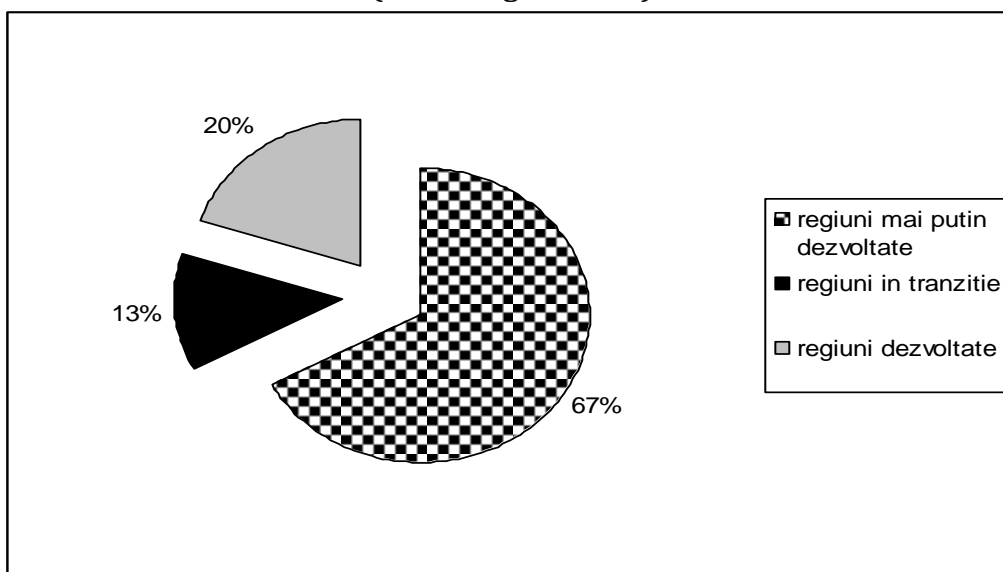
<p>Abordarea minimalistă (1975)</p> <p>Înființarea Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) care susținea proiecte de dezvoltare lansate de guvernele naționale. Principala sa deficiență constă în faptul că numeroase proiecte erau cofinanțate de FEDR în baza unui sistem de cote naționale fără priorități de dezvoltare pe termen lung și fără efect de multiplicare.</p> <p>Actul Unic European (1986)</p> <p>Crea baza unei Politici de Coeziune coerente care urmărea eliminarea barierelor în calea comerțului, a liberei circulații a persoanelor, capitalului și serviciilor precum și creșterea capacității regiunilor defavorizate de a face față presiunilor concurențiale ale pieței.</p>	<p>Tratatul de la Maastricht (1993)</p> <p>Desemnează coeziunea ca fiind, împreună cu Uniunea Economică și Monetară și Piața Unică, unul dintre principalele obiective ale UE. De asemenea prevede crearea Fondului de Coeziune, pentru sprijinirea proiectelor în domeniul mediului și transporturilor în statele membre cel mai puțin prospere.</p> <p>Consiliul European de la Berlin (1999)</p> <p>Inițiază reforma Fondurilor Structurale și ajustează funcționarea Fondului de Coeziune – înființarea ISPA și SAPARD.</p>	<p>Strategia Lisabona (2000)</p> <p>Politica de Coeziune înglobează obiectivele de la Lisabona pentru creștere economică și ocupare și devine un vector-cheie pentru realizarea lor prin intermediul programelor naționale și regionale de dezvoltare.</p> <p>Noua Reformă Politicii de Coeziune (2007)</p> <p>Reforma urmărește să implementeze un nou cadru de programare a politicii de coeziune, să simplifice procedurile și să descentralizeze procesul de programare, implementare și de luare a deciziei.</p>
---	---	---

Sursa: Sinteza autoarei pe baza literaturii de specialitate consultate.

Actualmente, Politica de Coeziune reprezintă principalul pilon de investiții al bugetului Uniunii Europene în perioada 2014 – 2010, prin cele trei instrumente de finanțare ale sale Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune și al Fondul Social European (FSE). Instrumentele financiare ale Politicii de Coeziune au ca obiective reducerea disparităților de dezvoltare dintre regiuni, crearea de locuri de muncă, combaterea sărăciei, promovarea incluziunii sociale, asigurarea de conexiuni în bandă largă în regiunile ultraperiferice, promovarea eficienței energetice și utilizarea energiei din surse regenerabile, îmbunătățirea infrastructurii de transport și creșterea eficienței administrațiilor publice din statele membre.

Fondurile alocate Politicii de Coeziune, în actualul exercițiu financiar, însumează 351,8 miliarde de euro și reprezintă peste o treime din bugetul total al UE în perioada 2014 -2020, de aceste fonduri (vezi Graficul 1) beneficiind toate regiunile UE, nivelul investițiilor fiind mai ridicat în regiunile sărace.

**Graficul 1: Obiective în cadrul Politicii de Coeziune în perioada 2014 -2020
(% din bugetul total)**

Sursa: European Commission – Cohesion Policy between 2014 -2020, Brussels, 2014

Notă: Regiunile mai puțin dezvoltate se referă la acele regiuni în care PIB-ul este mai scăzut decât 75% din media UE-28. Aceste regiuni reunes, în prezent, 27% din populația UE-28. Regiunile în tranziție au un PIB mai scăzut decât 75-90% din media UE-28 și reunesc 12% din populația UE-28. Regiunile dezvoltate au un PIB mai mare decât 90% din media UE-28 și reunesc 61% din populația UE-28.

În perioada 2014 – 2020, fondurile alocate Politicii de Coeziune vor fi destinate realizării obiectivelor asumate prin Strategia Europa 2020: crearea de locuri de muncă, susținerea creșterii economice durabile, oferirea de soluții la problemele climatice și de mediu cu care se confruntă UE, reducerea dependenței energetice a UE, a sărăciei și excluziunii sociale. Unii analiști (Budd, 2012) apreciază că succesul întregului proces va depinde de concentrarea suportului financiar oferit de FEDR (Fondul European pentru Dezvoltarea Regională) către un set de priorități cheie: sprijinirea IMM (pentru a contribui la crearea de locuri de muncă), a proiectelor de CDI (prin intermediul programelor specifice ale UE destinate finanțării proiectelor de cercetare și inovare) și a proiectelor care se adresează provocărilor de mediu (reducerea poluării, promovarea energiei din surse regenerabile).

2. „Lecții învățate” în contextul de finanțare 2007 – 2013

Așa cum aminteam anterior, și în perioada 2007 -2013, Politica de Coeziune, prin cele trei instrumente financiare Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune și al Fondul Social European (FSE) s-a adresat unor obiective menite să contribuie atingerii obiectivelor propuse de Strategia Europa 2020. În cele ce urmează, ne propunem o analiză comparativă care să evidențieze „punctele slabe” ale modului în care aceste obiective strategice au fost realizate, precum și sintetizarea unor „lecții învățate” (vezi Figura 2) care pot conduce la o mai bună realizare a acestora în noul context de finanțare. În perioada 2007 -2013, așa cum o arată, cel mai recent raport al Politicii de Coeziune (EC, 2014) statele membre s-au confruntat cu o serie de obstacole pe parcursul managementului ciclurilor de proiect și, deși a fost utilizat în mod extins sprijinul JASPERS și al altor instrumente de asistență tehnică, complexitatea procedurilor administrative a generat o rată de depunere sub potențial. Unii analiști (Shankar, 2009) au subliniat faptul că în procesul de pregătire, evaluare și implementare a proiectelor finanțate din instrumente structurale, în special a celor de infrastructură, a fost sesizat faptul că reglementările naționale specifice, dar și cele rezultate din transpuneri ale *acquis*-ului comunitar, impun intervenții multiple asupra proiectului din partea unor instituții externe sistemului de gestionare a instrumentelor structurale sub forma emiterii de avize și aprobări, ceea ce îngreuiază întregul proces și întârzie atât pregătirea, cât și implementarea proiectelor. O altă problemă semnalată de către statele membre este legată de influența instituțiilor și procedurilor externe sistemului de gestionare a instrumentelor structurale asupra procesului de evaluare și implementare a proiectelor care a condus adesea la întârzieri înregistrate în procesul de contractare. Criza economică și financiară internațională a contribuit și aceasta la îngreunarea procesului de finanțare prin intermediul Politicii de Coeziune. Astfel, în unele analize (EC, 2010) se arată că, una dintre problemele majore cu care s-au confruntat beneficiarii în contextul crizei economico-financiare a vizat capacitatea acestora de a-și asigura resursele necesare finanțării proiectelor (fie că este vorba de contribuția proprie la proiect, fie că este vorba despre asigurarea *cash-flow*-ului), pentru o serie de beneficiari publici sau de interes public. Deficitul de capacitate instituțională în gestionarea instrumentelor structurale a reprezentat o altă problemă esențială a perioadei de finanțare 2007-2013, atât la nivelul instituțiilor responsabile de managementul programelor operaționale, cât și la nivelul beneficiarilor cu precădere în ceea ce privește implementarea proiectelor majore de către autoritățile publice locale.

Figura 2: Probleme ale finanțării Politicii de Coeziune în perioada 2007–2013

<p>“Lecții învățate” prin prisma autorităților de management</p>	<p>Armonizarea normelor privind eligibilitatea și durabilitatea</p>
<ul style="list-style-type: none"> - necesitatea simplificării procedurilor de sistem și a externalizării unor activități; - creșterea capacității de monitorizare a proiectelor - un management de risc mai bun al proiectelor; - necesitatea corelării proiectelor propuse cu alte strategii locale de dezvoltare. 	<ul style="list-style-type: none"> - în perioada 2007-2013, existau situații în care se aplicau norme diferite în materie de eligibilitate pentru tipuri similare de proiecte; - în perioada 2007-2013 existau reglementări de eligibilitate separate pentru FSE și FEDR, împiedicând asupra planificării coerente a investițiilor.

Sursa: Sinteza autoarei pe baza literaturii de specialitate consultate

Pentru a contribui în mod eficient la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020, în noul context de finanțare pentru perioada 2014 -2020, Politica de Coeziune va include “lecțiile învățate” în cadrul direcțiilor sale de finanțare prin trei direcții principale: armonizarea normelor în materie de eligibilitate și durabilitate, programarea flexibilă a fondurilor și auditarea singulară a proiectelor sub 100 000 de euro.

2.1. Armonizarea normelor în materie de eligibilitate și durabilitate

Unele analize (Brandsma, Kancs, Monfort, Rillaers, 2013) arată că în perioada 2007-2013, existau situații în care se aplicau norme diferite în materie de eligibilitate pentru tipuri similare de proiecte, determinând ca beneficiarii care aplicau și primeau finanțare din diferite surse să fie obligați să se familiarizeze cu mai multe seturi de reglementări paralele, ceea ce conducea la producerea de greșeli cu consecințe de ordin financiar pentru beneficiari. Pentru a răspunde acestei provocări, Politica de Coeziune pentru perioada 2014-2020 stabilește norme comune în materie de eligibilitate.

2.2. Programarea flexibilă a fondurilor

Reglementările pentru perioada 2007-2013 prevedeau clauze de eligibilitate separate pentru FSE și FEDR, iar acest fapt făcea dificilă planificarea coerentă a investițiilor în unele regiuni. Ca răspuns la această problemă, în perioada 2014-2020, statele membre vor putea alege să elaboreze și să pună în aplicare fie programe de finanțare de tip mono-fond, fie programe polivalente de finanțare, combinând FEDR, FSE și FC în conformitate cu reglementările lor naționale. Planificarea comună va permite o abordare integrată privind realizarea obiectivelor politicii de coeziune. Programarea integrată va fi, de asemenea, facilitată de posibilitatea de a utiliza diverse instrumente, precum investiții teritoriale integrate, dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității sau posibilitatea ca un proiect să fie sprijinit din mai multe fonduri.

2.3. Operațiunile sub 100 000 de euro vor fi auditate o singură dată

În perioada 2007-2013, orice proiect, indiferent de dimensiunea acestuia, putea fi supus auditării de către autoritatea de audit, de către auditorii Comisiei Europene în orice moment pe parcursul derulării acestuia (precum și până la 10 ani după încheierea acestuia). În literatura de specialitate (Böhme, 2013) se arată însă că auditările repetate pot supune beneficiarii unei sarcini administrative considerabile. Ca răspuns la această problemă, modificările aferente perioadei 2014-2020 aduc o reducere a numărului auditărilor de către autoritățile naționale de audit și de către Comisia Europeană. Operațiunile pentru care totalul cheltuielilor eligibile nu depășește 100 000 de euro nu vor fi în mod normal supuse decât unei singure auditări efectuate de către autoritatea de audit, alături de Comisia Europeană pe întreaga lor durată (cu excepția cazului în care există dovada unui risc specific). Aceasta va elimina posibilitatea ca beneficiarii unor proiecte mai mici să se confrunte cu auditări multiple, care să le distragă atenția de la activitățile principale ale proiectului.

2.4. Raportare anuală mai simplă și automatizată

În perioada 2014-2020, rapoartele anuale regulate vor fi în mod semnificativ mai simple decât în perioada 2007-2013, furnizând Comisiei Europene numai datele esențiale privind progresele înregistrate. Rapoartele vor conține în mare parte date disponibile în mod automat din sistemul de informații și mai puțin text elaborat.

3. O Politică de Coeziune reformată pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020

Politica de Coeziune deține un rol cheie în îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, iar în vederea asigurării unei investiții adecvate a acestora, au fost introduse reforme. În cadrul Politicii de Coeziune reformate, noile reglementări prevăd ca fondurile europene să fie orientate către investițiile prioritare, în conformitate cu o strategie clară dezbătută și convenită în prealabil de statele membre și de Comisia Europeană.

Pentru a maximiza impactul politicii în ceea ce privește realizarea priorităților Strategiei Europa 2020, Comisia Europeană a propus, în perioada 2014 - 2020, consolidarea procesului de programare strategică. Aceasta implică introducerea unui cadru strategic comun, a unor contracte de parteneriat și a unei liste de obiective tematice conforme cu Strategia Europa 2020 și cu orientările integrate ale acesteia.

Cadrul strategic comun stabilește o serie de acțiuni cheie pentru realizarea priorităților UE, oferind, totodată, orientări privind programarea aplicabilă tuturor fondurilor, inclusiv FEDR și promovând o mai bună coordonare a diverselor instrumente structurale ale UE.

În literatura de specialitate (Böhme, 2013) se apreciază că prin contractele de parteneriat, convenite între Comisia Europeană și statele membre, vor fi stabilite contribuția generală la nivel național, corelată cu obiectivele tematice și cu angajamentele legate de acțiuni concrete în vederea realizării obiectivelor Europa 2020, odată cu definirea unor obiective clare și măsurabile într-un cadru de performanță.

Pe lângă condițiile *ex post* menționate mai sus, Comisia Europeană va avea la dispoziție un tip specific de operațiune, denumită planul comun de acțiune. Planul comunde acțiune va fi definit și gestionat în funcție de realizările și rezultatele obținute, ceea ce va contribui la realizarea obiectivelor specifice ale proiectului pentru care s-a primit finanțare.

În perioada 2014 -2020, Politica de Coeziune va prioritiza, ca direcție strategică "E-coeziunea", deoarece gestionarea datelor electronice poate reduce în mod semnificativ sarcina administrativă, îmbunătățind în același timp capacitatea de control a proiectelor și cheltuielilor. Prin urmare, statele membre vor trebui să instituie, până la sfârșitul anului 2014, sisteme care să permită potențialilor beneficiari transmiterea tuturor informațiilor pe cale electronică.

În cadrul bugetului 2014-2020, reforma Politica de Coeziune va permite, de asemenea, direcționarea de investiții pentru atingerea unor obiective comune la nivelul UE legate de creșterea economică și de locurile de muncă, precum și pentru combaterea schimbărilor climatice, a dependenței energetice și a excluziunii sociale (obiective congruente cu cele ale Strategiei Europa 2020). Luând în considerare contribuția națională a statelor membre și efectul de pârghie al instrumentelor financiare, impactul global estimat al reformei Politicii de Coeziune va asigura un efect maxim acestor investiții, care vor fi adaptate la nevoile individuale ale regiunilor și orașelor, contribuind, totodată, la atingerea obiectivelor tematice ale Strategiei Europa 2020 (vezi Figura 3).

Figura 3: Elemente principale ale reformei Politicii de Coeziune și congruența lor cu obiectivele Strategiei Europa 2020

OBIECTIV	MĂSURI	STRATEGIA EUROPA 2020
Investiții în toate regiunile UE	Adaptarea nivelului asistenței și al contribuției naționale (nivelul ratei de cofinanțare) la nivelul de dezvoltare al fiecărei regiuni	CREȘTERE ECONOMICĂ INTELIGENTĂ CREȘTERE ECONOMICĂ INCLUSIVĂ CREȘTERE ECONOMICĂ SUSTENABILĂ
Orientarea resurselor financiare înspre principalele sectoare de creștere economică sustenabilă	Investițiile din FEDR se vor concentra înspre 4 domenii prioritare: inovare și cercetare, agenda digitală, sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în funcție de tipul de regiune (mai puțin dezvoltate: 50 %, de tranziție: 60 % și mai dezvoltate: 80 %).	
Introducerea de condiții prealabile înainte de accesarea fondurilor	Condiții prealabile necesare pot fi, de exemplu, strategiile de „specializare inteligentă” pentru identificarea potențialului și a atuurilor specifice, reformele în favoarea mediului de afaceri sau strategiile de transport.	
Încurajarea utilizării mai intense a instrumentelor financiare pentru susținerea IMM-urilor și facilitarea accesului acestora la credite	Accentul pus pe împrumuturi mai curând decât pe subvenții va încuraja calitatea proiectelor și va descuraja dependența de subvenții.	
O mai bună legătură între politica de coeziune și guvernanța economică a UE	Comisia Europeană le poate cere statelor membre, în cadrul așa-numitei „clauze de condiționalitate macroeconomică”, să modifice programele menționate astfel încât să susțină reformele structurale importante.	

Sursa: European Commission (2014). *A reformed Cohesion Policy for Europe*, Brussels

În noul context de finanțare, investițiile din FEDR vor direcționa circa 100 de miliarde de euro, dintre care cel puțin 23 de miliarde de euro pentru sprijinirea

unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon (pentru eficiență energetică și pentru energie din surse regenerabile). Pentru acest sector, există obligații separate legate de utilizarea resurselor FEDR (pentru regiuni mai puțin dezvoltate: 12 %, pentru regiuni în tranziție: 15 %, pentru regiuni dezvoltate: 20 %). De asemenea, circa 66 de miliarde de euro vor fi direcționate către proiecte pentru legături transeuropene în domeniul transporturilor și respectiv de infrastructuri de mediu de bază, prin Fondul de Coeziune. Prin Fondul Social European (FSE), Politica de Coeziune va contribui în mod semnificativ la realizarea priorităților UE în domeniul educației, de exemplu prin formare și învățarea pe tot parcursul vieții, prin educație și prin incluziune socială (cel puțin 20 % din finanțarea prin FSE din fiecare stat membru va trebui utilizată pentru sprijinirea acestui obiectiv). Alocarea FSE se va stabili conform nevoilor fiecărui stat membru, cu un minimum definit de la bun început și un total de cel puțin 70 de miliarde de euro.

4. Abordări strategice ale Politicii de Coeziune și contribuția lor la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020

4.1. Abordare strategică privind reducerea emisiilor de carbon

Fondurile din Politica de Coeziune reprezintă un instrument esențial în sprijinul statelor membre pentru îndeplinirea obiectivelor „Europa 2020”, inclusiv a obiectivelor principale în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică. În vederea sprijinirii cercetării și inovării pentru crearea de tehnologii cu emisii scăzute de carbon, sunt co-finanțate investiții pentru accelerarea dezvoltării și exploatării tehnologiilor ecologice și a energiilor regenerabile.

4.2. Strategiile de specializare inteligentă

În noul context de finanțare, anterior alocării resurselor din FEDR către sectorul cercetării și inovării, statele membre și regiunile vor trebui să elaboreze așa-numitele strategii de specializare inteligentă. Aceste strategii de specializare inteligentă vor sprijini regiunile în vederea exploatării potențialului propriu de inovare și a atuurilor și punctelor forte specifice. Fiecare regiune va pune accentul pe un număr limitat de domenii prioritare, unde respectiva regiune deține deja un avantaj competitiv.

Așa cum se arată în literatura de specialitate (Hjerp, 2011), strategiile de specializare inteligentă vor permite regiunilor să se diferențieze unele de celelalte în funcție de capacitățile proprii și să se poziționeze pe piețele naționale și

internaționale prin utilizarea know-how-ului local în vederea exploatării punctelor forte și atuurilor existente într-o anumită regiune. Strategiile de specializare inteligentă nu este obligatoriu să pună accentul exclusiv pe noile tehnologii, ele pot avea ca obiectiv focalizarea pe modalități noi de a exploata cunoștințele actuale și de a desfășura activități antreprenoriale, ceea ce poate genera o creștere a competitivității la nivel de regiune sau stat membru.

4.3. Instrumentele de Finanțare ale Politicii de Coeziune: sprijin pentru ocupare și incluziune socială

Creșterea economică incluzivă, unul dintre obiectivele fundamentale ale Strategiei Europa 2020, este bazată pe conceptul de creare de locuri de muncă “mai multe și mai bune”, prin implementarea unor activități dedicate adaptării competențelor profesionale la exigențele și dinamica pieții muncii, precum și la noile realități demografice europene.

În noul cadru de finanțare pentru perioada 2014 -2020, fiecare regiune va trebui să aloce un procent substanțial din FEDR către inovare și cercetare, către Agenda Digitală și în sprijinul întreprinderilor mici și mijlocii. De asemenea, pentru prima dată, FSE va avea alocată o cotă minimă, reprezentând cel puțin 80 miliarde euro pentru sprijinirea populației în găsirea sau menținerea unui loc de muncă, în combaterea excluziunii sociale, îmbunătățirea calității educației sau modernizarea administrațiilor publice, în timp ce Inițiativa pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor va oferi sprijin orientat către tineri.

5. Concluzii

Obiectivul principal al Politicii de Coeziune a UE este de a ajuta la promovarea unei dezvoltări regionale echilibrate în vechile și noile state membre. Așa cum se arată de către statisticile europene, politica regională a avut o contribuție semnificativă la creșterea prosperității și a nivelului de trai în întreaga Uniune Europeană, contribuind, în același timp, la reducerea disparităților economice și sociale atât între regiuni, cât și între statele membre.

Fără îndoială, fără contribuția Politicii de Coeziune, disparitățile dintre statele membre ar putea fi mult mai mari decât în prezent, dar efectele crizei economice internaționale, concretizate în creșterea provocărilor globale au condus la necesitatea implementării unei reforme ambițioase a acestei politici comune. Criza financiară și economică a impus, la nivel european, o serie de măsuri de îmbunătățire a guvernanței economice a Uniunii Europene focalizate în următoarele domenii-cheie: concentrarea resurselor financiare ale Politicii de

Coeziune pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020 prin direcționarea statele membre către aplicarea unor reforme, bazate pe „lecțiile învățate” în perioada 2007 -2013, care să conducă la eficientizarea și îmbunătățirea funcționării programelor de dezvoltare regională, cu un accent sporit pe rezultate.

Legătura explicită dintre Politica de Coeziune și Strategia Europa 2020 oferă o oportunitate reală: transformarea dezvoltării regionale într-un factor care să contribuie decisiv la creșterea economică inteligentă și incluzivă pentru a sprijini regiunile mai sărace ale UE să recupereze decalajul care le desparte de regiunile europene dezvoltate, facilitând, totodată, coordonarea dintre politicile UE, precum și furnizarea de soluții la provocărilor societale cum ar fi îmbătrânirea și schimbările climatice.

O mai bună guvernanță este esențială pentru realizarea dezvoltării regionale durabile așa cum au confirmat evaluările recente *ex post* ale Politicii de Coeziune în perioada 2007-2013. Pentru a se converti într-un pilon de realizare a Strategiei Europa 2020, în perioada 2014-2020, Politica de Coeziune trebuie să promoveze implicarea partenerilor socio-economici și al societății civile pe parcursul întregului ciclu de programare, în scopul de a atinge cele două obiective esențiale ale dezvoltării regionale: creșterea competitivității Uniunii Europene și creșterea solidarității între diferite regiuni europene. Aceste două obiective principale ale Politicii de Coeziune pot contribui la atingerea unei coeziuni economice și sociale reale prin reducerea disparităților dintre regiuni.

În prezent, UE se confruntă cu o serie de provocări: globalizarea, schimbările climatice și îmbătrânirea populației. Aceste provocări nu se opresc la granițele naționale, instituționale sau politice, ci au un impact important asupra comunităților regionale și locale. Prin urmare, în perioada 2014 - 2020, Politica de Coeziune are potențialul de a transforma aceste provocări în oportunități, deoarece noul său cadru de finanțare este conceput în așa fel încât să ofere soluții la nivel regional și multi-regional prin strategii de dezvoltare și proiecte locale pentru beneficiul Uniunii Europene în ansamblul său.

Bibliografie

- Artobolevskiy, S. (1997). Regional policy in Europe. *Regional Study Association Press*. New York
- Böhme, K., Zillmer, S., Jæger, S., Holstein, F. (2013). *Study on promoting multi-level governance in support of Europe 2020*, European Commission, Directorate-General for Regional and Urban policy Report, Brussels
- Bradley, E., Untiedt, G. and Morgenroth, E. (2003). Macro-regional evaluation of the structural funds using the hermin modelling framework. *Italian Journal of Regional Science*, 1 (3), 5–28.
- Brandsma, Andries; Kanacs, d'Artis; Monfort, Philippe, Rillaers, Alexandra (2013). *RHOMOLO: A Dynamic Spatial General Equilibrium Model for Assessing the Impact of Cohesion Policy*. *European Commission Working Papers Series*, No1/2013, disponibil la http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/work/2013_01_rhomolo.pdf
- Budd, L. (2012). EUROPE 2020: a strategy in search of a regional policy rationale? *Policy Studies*. Volume 34, Issue 3/2012
- European Commission (2014). *A reformed Cohesion Policy for Europe*, Brussels, disponibil la http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/funding/data/graphics/cohesionpolicy20142020_full_highres.pdf
- European Commission (2010). *Economic Crisis – the response from European Cohesion Policy*, Brussels. Accesibil la http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/funds/recovery/index_en.htm
- Hjerp, P., Medarova-Bergstrom, K., Cachia, F. (2011) Cohesion Policy and Sustainable Development. *A report for DG Regio*, October 2011
- Monfort, Philippe (2008). Convergence of EU regions Measures and evolution. *European Commission Working Papers Series*, No1/2008
- Shankar, R., Shah, A. (2009). Lessons from European Union policies for regional development. *Policy Research Working Papers*, World Bank. Accesibil la http://www-wds.worldbank.org/servlet/WDSContentServer/WDSP/IB/2009/06/22/000158349_20090622133035/Rendered/PDF/WPS4977.pdf
- Vanhove, N., Klaasen, L.H. (1979). *Regional policy, a European approach*. Saxon House, Farnborough, Hants.